

FÜGGELÉK

A naplóban szereplő fontosabb személyek¹⁷³

- Almássy László* (1869–1936), politikus, jogász. 1910–1918 között országgyűlési képviselő, 1922–1923 között a nemzetgyűlés alelnöke. 1929. február 7-től 1935. május 1-ig a képviselőház elnöke.
- Andrássy Gyula*, gróf (1860–1929), politikus. 1894–1895 között a király személye körüli miniszter. 1905–1910 között második alkalommal országgyűlési képviselő. 1906–1910 között belügyminiszter, majd 1918-ban az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó külügyminisztere. 1921-ben a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának elnöke.
- Beniczky Ödön* (1878–1931), politikus. 1919. szeptember 11-től 1920. március 15-ig belügyminiszter. Támogatta IV. Károly visszatérési kísérleteit, ami miatt több alkalommal rövid időre letartóztatták. Ebben az időben tagja volt a nemzetgyűlés közigazgatási, pénzügyi, összeférhetlenségi állandó, közjogi és véderő bizottságának.
- Bethlen István*, gróf (1874–1946), jogász, politikus. 1921–1931 között miniszterelnök. Lemondása után Horthy tanácsadója. 1944-ben a német megszállást követően illegalitásba vonult. Az oroszok decemberben őrizetbe vették, és 1945 áprilisában a Szovjetunióba vitték. Moszkvában hunyt el.
- Boroviczény Aladár*, báró (1890–1963), politikus, IV. Károly kabinetirodájának utolsó főnöke, majd a király utolsó személyi titkára volt. 1920–1921-ben a vatikáni magyar követség ügyvivője. A visszatérési kísérletekben a király tanácsadója. A második visszatérési kísérlet után letartóztatták, s kéthavi fogság után engedték szabadon. 1945-től Ausztriában élt.
- Cziráky József*, gróf (1883–1960), jogász, politikus. IV. Károly király koronázásakor arany sarkantyús lovag lett. 1917-ben Sopron, 1920-ban Vas vármegye főispánja és Nyugat-Magyarország kormánybiztosa. 1921-ben felmentették tisztségéből. IV. Károly repülőgépe a második visszatérési kísérlet alkalmával dénesfai birtokán szállt le. A királyi család magyarországi birtokainak vagyongazdálkodója volt. 1927–1945 között a Felsőház tagja. A háború után Dénesfán élt egy családnál.

¹⁷³ Az életrajzi adatokhoz forrásként használtuk: *Habsburg Ottó és az államhatalom. Levéltári források az utolsó magyar trónörököséről* (A Habsburg Ottó Alapítvány kiadványai I) (szerk. Kocsis Piroska – Ólmosi Zoltán; Budapest, Habsburg Ottó Alapítvány – Magyar Nemzeti Levéltár – Corvina, 2020) c. mű személyi adattárát.

Erdődy Tamás, gróf (1886–1931), katona. 1917 elején a frontról hívatta IV. Károly Bécsbe. Kezdetől fogva Tamásnak szólította. Bizalmi ember lett. A hadsereg főparancsnokságára osztották be. Titkos futárként működött közre azokban a tárgyalásokban, melyeknek célja az antant hatalmakkal kötendő különbéke megkötése volt. Ő közvetítette az ún. Sixtus-leveleket. Erről készült naplóját, amely pár évvel ezelőtt került elő, a bécsi állami levéltár őrzi. Az első visszatérési kísérletkor Bécsből a királlyal együtt érkezett Szombathelyre.

Fitz Williams 1921-ben Bécsben élő angol orvos.

Gömbös Gyula (1886–1936), katonatiszt, politikus, országgyűlési képviselő, honvédelmi miniszter, 1932–1936 között miniszterelnök. Támogatta Horthy kormányzóvá választását. 1921 októberében a király második visszatérési kísérlete idején a kormányhú erők, elsősorban az egyetemi zászlóalj-
jak és a budapesti helyőrség mozgósításában és a budaörsi csatában volt fontos szerepe.

Gratz Gusztáv (1875–1946) politikus, publicista. A Teleki-kormányban külügyminiszter. 1919 novemberétől 1921 januárjáig bécsi magyar követ. Mivel exponálta magát IV. Károly mellett, lemondott. Ezt követően a király magyarországi megbízottjaként a magyar kormánnyal egyetértésben kísérte meg a restauráció előkészítését. A második restaurációs kísérlet előkészítésében feltehetően nem vett részt, és nem biztatta a királyt visszatérésre, de amikor Károly király és Zita királyné 1921 októberében váratlanul Magyarországra érkezett, csatlakozott a királyi párhoz. Károly a felállítandó új minisztérium pénzügyminiszterének jelölte. A restaurációs kísérlet során egészen a tihanyi tárgyalásokig a király mellett tartózkodott. Miután a királyi pár az ország elhagyására kényszerült, másokkal együtt lázadás vádjával letartóztatták, csak mintegy tíz hét múlva engedték szabadon, a vádat pedig csak évek múlva ejtették.

Hegedűs Pál (1861–1944), magyar királyi honvédtiszt, az Osztrák–Magyar Monarchia honvéd vezérőrnagya, 1920-tól magyar királyi honvéd altábornagy. 1921-ben a nyugat-magyarországi magyar paramilitáris erők egyik vezetője. A királpártiakhoz csatlakozott, a visszatérési kísérletek idején csapatait feleskette a visszatérő királyra. A budaörsi csatavesztés után letartóztatták. Horthy hadbíróság elé állította és lefokoztatta.

Hunyady József, gróf (1873–1942), nagybirtokos, politikus. A trónörökös szárnysegédje, majd 1918-ban IV. Károly lemondásáig királyi főudvarmester. Követte a királyt Svájcba. A visszatérési kísérletekben jelentős szerepet játszott. A második sikertelen kísérlet után IV. Károlyt elkísérte

Madeira szigetére. Hazatérése után a legitimisták egyik vezetője lett. 1927–1942 között a Felsőház tagja.

Jármay Andor (Endre) (1875–1944), katona, 1921-ben ezredesi rangfokozattal. Szombathelyről autón kísérte IV. Károlyt Budapestre.

Habsburg-Lotharingiai József Ágost (1872–1962) osztrák főherceg, magyar királyi herceg, az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó tábornoka. 1918-ban tábornagy, a magyar csapatok főparancsnoka, magyarországi helytartó, „homo regius”. 1919-ben Magyarország kormányzójának nyilvánította magát, majd augusztus 23-án lemondott, és csatlakozott Horthyhoz. 1921-ben vitézzé avatták. 1944-ban az USA-ba távozott. Horthy halála után visszatért az NSZK-ba.

Kánya Kálmán (1869–1945), politikus. 1920–1925-ben a külügyminiszter állandó helyettese. 1925-ben berlini követ lett, majd 1933. február 4-től 1938. november 28-ig külügyminiszter.

Károlyi József, gróf (1884–1934), politikus, Károlyi Mihály miniszterelnök féltestvére. 1917–1918-ban Fejér vármegye főispánja. IV. Károly második visszatérése alkalmával fogságba esett. Követte a királyt Madeira szigetére. 1922-ben megszervezte a király temetését. Nemzetgyűlési képviselő lett, majd 1931-től a Felsőház tagja.

Lehár Antal, báró (1876–1962), katonatiszt. Lehár Ferenc zeneszerző öccse. Az uralkodó I. világháború alatti katonai szolgálatát kitüntetésekkel és bárói címmel jutalmazta. A Tanácsköztársaság alatt Szombathelyen szervezett hadosztályt. Horthy Miklós bevonulása előtt két nappal egységei biztosították a fővárost. Legitimista meggyőződése miatt szembe került Horthyval. IV. Károly második sikertelen visszatérési kísérlete után Ausztriába menekült. Visszaemlékezései nyomtatásban is megjelentek.

Magasházy László (1879–1959), katona, olimpikon, politikus. 1920–1929-ben Horthy Miklós szárnysegédje, vitézi törzskapitány, országgyűlési képviselő.

Marsovszky Jenő (1884–1940), diplomata, követségi tanácsos. A Svájcban élő király szolgálatára rendelték. Közvetített a király és a magyar kormány között. A visszatérési kísérletben magánemberként volt hajlandó részt venni.

Mikes János, gróf (1876–1945), római katolikus pap, legitimista. 1911–1935-ben szombathelyi püspök. 1921-ben a püspöki palotában fogadta IV. Károlyt. A nyugdíjas püspököt a szovjet hadsereg bevonulásakor érte a halál répceszentgyörgyi nyaralójában.

Pallavicini Alexander Oswald, örgróf (1853–1933), Svájcban képviselte a Monarchiát.

Rakovszky István (1858–1931), földbirtokos, politikus. 1920–1921-ben a Nemzetgyűlés elnöke, a katolikus Néppárt országgyűlési képviselője. 1921 őszén, IV. Károly második visszatérési kísérlete alkalmával miniszterelnöknek nevezte ki. Tatán fogták el, és felségsértés vádjával 1922. január 4-éig őrizték a pestvidéki törvényszék fogházában. Szabadulása után belépett a legitimista Keresztény Nemzeti Földműves és Polgári Pártba.

Sigray Antal, gróf (1879–1947), politikus. 1920–1939 között országgyűlési képviselő. A második sikertelen visszatérési kísérlet után az abban való részvételéért tíz hétig vizsgálati fogságban tartották. Habsburg Ottó 1934-ben őt bízta meg a magyar legitimista politika irányításával. 1939-től a Felsőház tagja. 1944-ben a németek elhurcolták, és a mauthauseni koncentrációs táborba zárták. Szabadulása után az USA-ban telepedett le.

Szécsen Miklós, gróf (1857–1926), nagybirtokos, diplomata, udvarnagy, jogász. 1901-től vatikáni nagykövet, 1911-től az I. világháborúig párizsi nagykövet. 1916-ban magyarországi udvarnagy és a főrendiház tagja lett. Az 1918. novemberi puccs idején magyar bírósági marsall volt.

Szmrecsányi György Dáriusz Móric (1876–1932), politikus, főispán. 1920–1922-ben országgyűlési képviselő volt, 1920–1921-ben alelnök is.

Teleki Pál, gróf (1879–1941), földrajztudós, tanár, cserkészvezető, politikus. 1920-ban külügyminiszter, 1920–1921-ben miniszterelnök, 1938–1939-ben vallás- és közoktatásügyi miniszter, 1939–1941 között miniszterelnök volt. 1941-ben öngyilkos lett.

Vass József (1877–1930), római katolikus pap, kalocsai nagyprépost, kereszténypárti politikus. Az első Teleki-kormányban közlelmezési miniszter, majd vallás- és közoktatásügyi miniszter volt. IV. Károly két visszatérési kísérlete idején mint jó legitimista kapcsolatokkal rendelkező politikus közvetített Horthy és a király között. 1921-től a Bethlen-kormány vallás- és közoktatásügyi, majd népjóléti és munkaügyi minisztere volt.